

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
Министерство на финансите

февруари/2014 г.

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ

месечен обзор

март/2014 г.

април/2014 г.

май/2014 г.

юни/2014 г.

юли/2014 г.

август/2014 г.

септември/2014 г.

октомври/2014 г.

ноември/2014 г.

декември/2014 г.

ИКОНОМИКАТА НА БЪЛГАРИЯ

месечен обзор

февруари/2014 г.

В текущия месечен обзор на българската икономика са използвани статистически данни, публикувани до 7 март 2014 г. Информацията в това издание може да се ползва без специално разрешение, но с изричното позоваване на източника. Публикуваните оценки и коментари не следва да се считат за препоръка за вземане на определени инвестиционни решения.

© Министерство на финансите, 2014 г.
Дирекция "Икономическа и финансова политика"

София 1000, ул. "Г. С. Раковски" 102
<http://www.minfin.bg/bg/page/542>
e-mail: secretary.evp@minfin.bg

Акценти

Българската икономика нарасна с 0.9% за цялата 2013 г., след като растежът на БВП се ускори до 1.2% през последното тримесечие. Силното търсене от страна на основните ни търговски партньори бе основен двигател за нарастването на икономическата активност в страната. Повишено търсене на експортно ориентирани отрасли от своя страна допринесе за нарастването на вноса. Крайното потребление се понижи с 1.6%, след като домакинствата бяха по-предпазливи в разходите си и предпочетоха да увеличат предпазните си спестявания. За разлика от частното потребление, правителствените разходи за индивидуално и колективно потребление отбелязаха растеж. Инвестициите в основен капитал нараснаха с 2.5%, като най-съществен ръст бе отчетен в *промишлеността*.

Понижението на **заетостта** се задълбочи до 0.7% на годишна база през четвъртото тримесечие, най-вече по линия на отчетения спад в селското стопанство и продължаващото намаление на трудовия ресурс в промишлеността и строителството. Приключването на дейностите със сезонен характер и програмите за субсидирана заетост бе основната причина за нарастване на **безработицата** в края на 2013 г. Развитието на работната сила свидетелства за увеличена икономическа активност на населението, но поради ограничените възможности за наемане на работа, тя допринесе за задържане на високото ниво на безработица от 13% за последното тримесечие. **Регистрираната безработица** се покачи до 12.2% през януари 2014 г., като бе с 0.3 пр.п. по-висока спрямо година по-рано.

Ръстът на **доходите от труд** през 2013 г. значително се ускори в номинално и реално изражение. Динамиката на средната работна заплата в страната бе водена най-вече от частния сектор. Продължаващият процес на оптимизиране на заетите оказва положителен ефект върху **производителността на труда**, която нарасна средно с 1.3% за годината. Тя обаче бе изпреварена от номиналния растеж на компенсациите на един нает от 6.6%, което се отрази в по-високи **разходи за труд на единица продукция**.

Потребителските цени през януари отчетоха минимално понижение от 0.2% спрямо предходния месец. Годишният спад на ХИПЦ се задълбочи до 1.3% най-вече в резултат от продължаващото понижение на административните цени и ускореното поевтиняване както при преработените, така и при непреработените храни.

Излишъкът по **текущата сметка** възлезе на 1.3 млрд. евро през 2013 г. (2.1% от БВП). Положителният баланс бе формиран главно от свиване на търговския дефицит в резултат от силния износ на стоки. **Финансовата сметка** отчете излишък за декември, а за цялата 2013 г. дефицитът ѝ достигна 1.5 млрд. евро (3.7% от БВП). **ПЧИ** бяха основните входящи потоци в размер на 3.1% от БВП, но общите инвестиции в страната останаха под нивото си от 2012 г.

Дефицитът по КФП бе значително по-нисък спрямо година по-рано, като в края на януари 2014 г. възлезе на 373.3 млн. лв. на касова основа.

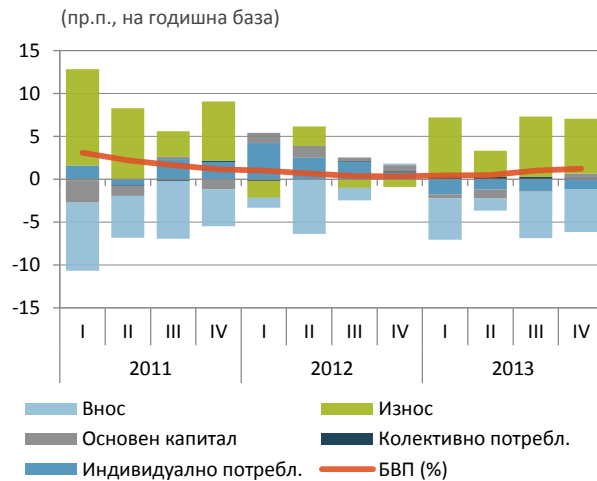
Текущо икономическо развитие

БРУТЕН ВЪТРЕШЕН ПРОДУКТ

Според сезонно изгладените данни, годишният **растеж на БВП се ускори до 1.2% през четвъртото тримесечие на 2013 г.** Така икономиката нарасна средно с 0.9% за цялата година. Подобно на предходните тримесечия, основен двигател на растежа отново бе външното търсене. Износът се повиши с 9.6% в резултат на по-високото търсене от основните търговски партньори на България. Повишено търсене от страна на експортно ориентирани отрасли на свой ред допринесе за нарастването на вноса, който отчете ръст от 6.9%. Крайното потребление се понижи с 1.6%, като разходите на домакинствата спаднаха с 2.7%. Ревизираните данни за 2012 и 2013 г. разкриха по-голямо намаление на потреблението на домакинствата спрямо предварителните оценки. Това показва, че въпреки отчетеното реално нарастване на заплатите, домакинствата са били предпазливи в разходите си и са предпочели да увеличат предпазните си спестявания. За разлика от частното потребление, правителствените разходи отбелязаха растеж от 0.9% и 1.3%, съответно за индивидуално и колективно правителствено потребление. Инвестициите в основен капитал нараснаха с 2.5%, а според данните за разходите за придобиване на дълготрайни материални активи, най-съществен ръст бе отчетен в *промишлеността*.

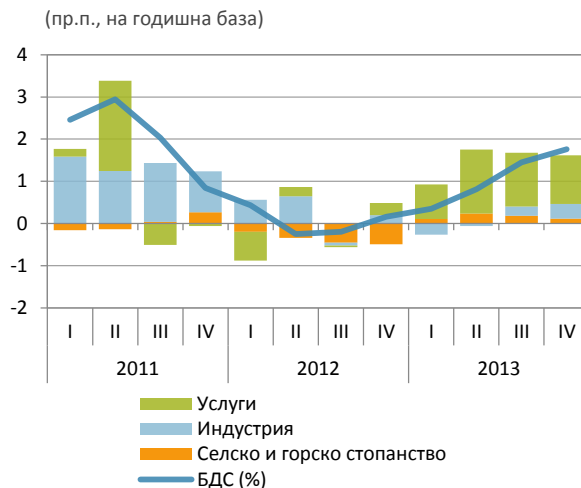
От страна на предлагането, **брутната добавена стойност** нарасна с 1.8%. В селското стопанство бе регистриран растеж от 2.1%, докато добавената стойност в

Граф. 1: Приноси за растежа на БВП

Източник: НСИ

Граф. 2: Приноси за растежа на БДС

Източник: НСИ

промишлеността се увеличи с 1.6%. Всички дейности в сектора на услугите, с изключение на *търговия; транспорт; хотелиерство*, отбелязаха растеж, като с основен положителен принос за икономическата активност бе *държавно управление; образование; хуманно здравеопазване*. В същото време, спадът в строителния сектор се забави до 0.4%.

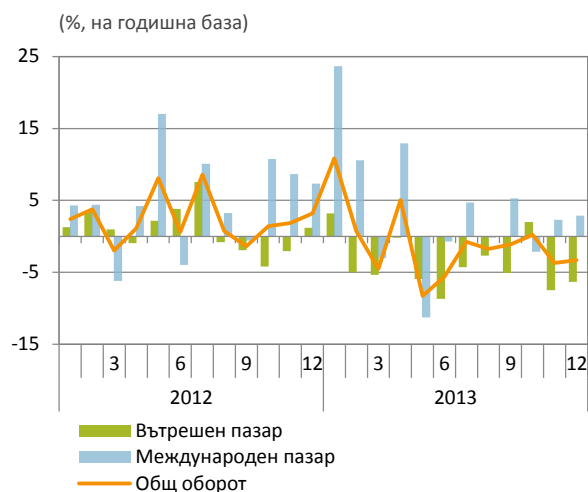
КРАТКОСРОЧНА БИЗНЕС СТАТИСТИКА

Понижението при **оборота на промишлените предприятия** се ускори до 3.3% на годишна база през декември, след като продажбите на вътрешния пазар регистрираха спад от 6.3%. Въпреки повишението от 2.7% в преработващата промишленост, което се дължеше най-вече на положителния принос при *производството на хранителни продукти, напитки и тютюневи изделия*, продължаващият спад при *производството и разпределението на електрическа и топлинна енергия* очерта общата низходяща динамика при продажбите. В същото време, оборотът на външния пазар нарасна с 2.9% спрямо съответния месец на предходната година. Основен принос за отчетения растеж имаше *производството на основни метали и метални изделия, без машини и оборудване. Производството на машини и оборудване с общо и специално предназначение*, както и *производството на хранителни продукти и на облекла* също се представиха сравнително добре, но спадът при *енергийните продукти* ограничи общия растеж.

Промишленото производство забави растежа си за втори пореден месец до 0.1% на годишна база през декември при ръст от 1.9% месец по-рано. Неблагоприятната динамика при *енергийните продукти* беше основната причина за отчетеното низходящо развитие.

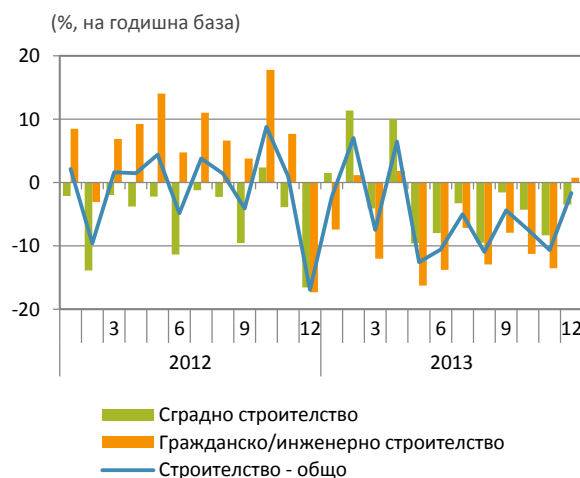
Търговията на дребно продължи да се представя сравнително добре, като нарасна с 5.3% на годишна база. Както и през предходния месец, единствено *продажбите на дребно на автомобилни горива и смазочни материали*

Граф. 3: Оборот в промишлеността

Източник: НСИ

Граф. 4: Индекс на строителната продукция

Източник: НСИ

отчетоха понижение, докато *търговията на дребно с битова техника, мебели и други стоки за бита* отчете най-голям ръст от 16.2% спрямо съответния месец на предходната година.

Спадът при **индекса на строителната продукция** се забави значително и достигна 1.7% при понижение от 10.7% през ноември. *Гражданското строителство* се завърна на положителна територия за първи път от април, като отбеляза слаб растеж от 0.8%, докато *сградното строителство* се понижи с 3.5% спрямо година по-рано.

Общият показател за бизнес климата в страната остана без промяна през февруари спрямо месец по-рано. Занижените оценки в търговията на дребно и услугите бяха компенсирани от подобряване на очакванията в строителството и настоящото бизнес състояние на предприятията в промишлеността. Броят на предприемачите в сектора, които отчитат недостатъчното търсене като проблем, отчете понижение, докато наблюдаваният оптимизъм в строителството бе подкрепен от известното повишаване на поръчките при гражданското строителство. Анкетираните в търговията на дребно показаха благоприятни очаквания за продажбите през следващите месеци, същото бе в сила и за търсенето на услуги.

ПАЗАР НА ТРУДА И ЗАПЛАТИ

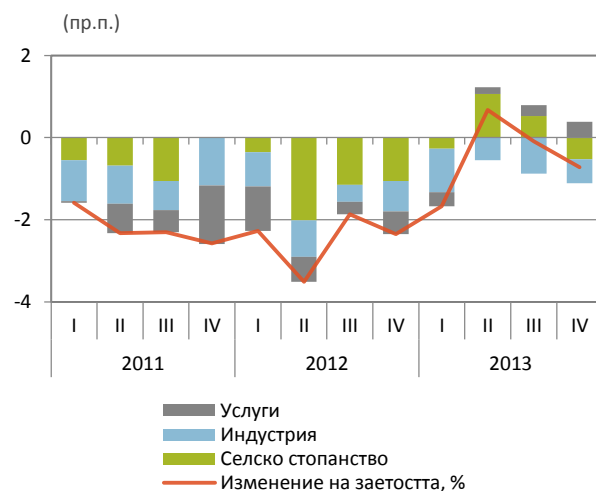
По данни от СНС, понижението на **заетите** се задълбочи до 0.7% на годишна база през четвъртото тримесечие на 2013 г., повлияно най-вече от регистрирания спад в селското стопанство. Този сектор имаше основен положителен принос за подобрението на заетостта през предходните две тримесечия, но спадът на сезонната заетост през последните три месеца на годината беше по-голям спрямо същия период на 2012 г. и доведе до понижение на заетите в сектора с 3.2% на годишна база. Индустрията също имаше отрицателен принос, както по линия на продължаващия спад в промишлеността, така и

Граф. 5: Бизнес климат

Източник: НСИ

Граф. 6: Изменение на заетостта и приноси по сектори

Източник: НСИ

поради намалението на трудовия ресурс в строителството. Единствено в сектора на услугите бе отчетено по-нататъшно възстановяване на заетостта, като отбелязаното общо увеличение от 0.7% беше подкрепено от ръста на заетите в *професионални дейности, научни изследвания, административни и спомагателни дейности, създаване и разпространение на информация и държавно управление, образование и здравеопазване*¹. Месечните данни за наетите лица през четвъртото тримесечие показаха, че растежът на заетите в последния отрасъл се свързва с положителната динамика в подотраслите *образование и здравеопазване*, докато броят на наетите в *държавно управление* се задържа около нивото си от последното тримесечие на предходната година.

Приключването на дейностите със сезонен характер, както и края на програмите за субсидирана заетост бяха основна причина за нарастване на **безработицата** в края на 2013 г. и началото на 2014 г. Според данните от НРС, броят на безработните достигна 439.8 хил. души, като повишението на годишна база компенсира намалението на заетите и допринесе за запазване на възходящата тенденция в развитието на работната сила. Последното бе индикатор за увеличена икономическа активност на населението, но поради ограничените възможности за наемане на работа, тя допринесе за задържане на високото ниво на безработица, която възлезе на 13% за последното тримесечие на годината.

Регистрираната безработица се покачи с 0.5 пр.п. до 12.2% през януари 2014 г., като бе с 0.3 пр.п. по-висока спрямо година по-рано. Увеличението в броя на безработните спрямо края на 2013 г. надхвърли 15 хил. души и беше обусловено от нарастването на входящия поток до 47.2 хил. души. Изходящият поток безработни също се увеличи до 32.1 хил. души, изцяло в резултат на по-високия брой на устроените на работа през януари (16.7 хил. души). Активизирането на програмите за субсидирана заетост в

Граф. 7: Коефициенти на безработица и на икономическа активност

Източник: НСИ

¹ Съгласно КИД 2008 по 10 икономически дейности.

началото на годината имаше най-голям принос за по-високия брой постъпили на работа с помощта на трудовите посредници, като започналите работа по програми и мерки от ЗНЗ достигнаха 4.6 хил. души. В същото време, въпреки традиционно свития първичен трудов пазар в началото на годината, търсенето на труд се повиши и подкрепи по-големия брой на започналите работа там (8.7 хил. души).

Прирастът на **доходите от труд** през 2013 г. значително се ускори както в номинално, така и в реално изражение. През разглеждания период номиналният растеж на средната работна заплата (СРЗ) общо в икономиката се ускори до 10.5% спрямо 6.6% през 2012 г. Наблюдаваното възходящо развитие бе обусловено от частния сектор на икономиката, където ръстът на показателя бе 12%, а в общественения сектор - 6.1%. Реалният растеж на СРЗ, дефлиран с ХИПЦ, възлезе на 10% и също свидетелства повишение на покупателната способност на доходите на наетите лица, като доходите от труд реално се повишиха с 11.6% и 5.7%, съответно в частния и обществения сектор на икономиката. Динамиката на СРЗ по икономически дейности отчете ускорение в почти всички от тях, с водещ принос от страна на услугите, и най-вече *търговия, операции с недвижими имоти, професионални и административни дейности и хотели и ресторанти*. Съществените ревизии на данните за наетите лица и заплатите през 2012 г., които доведоха до понижаване на базата, също оказаха влияние за по-високия растеж на доходите през годината.

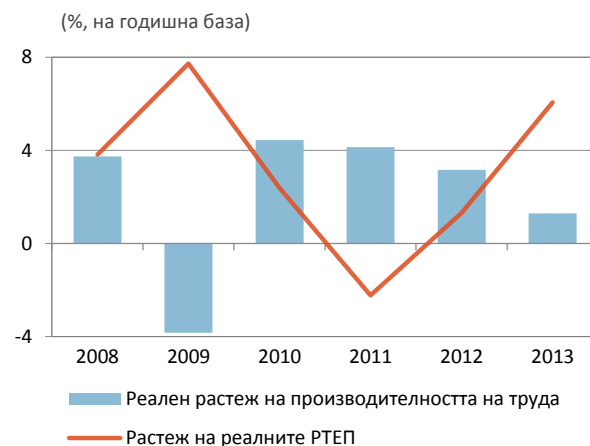
Продължаващият процес на оптимизиране на заетите оказа положителен ефект върху **производителността на труда**. Тя нарасна средно с 1.3%² в реално изражение през 2013 г., а с най-голям принос бе повишението от 2.8% в търгуемия сектор³. Нарастването на показателя в услугите се забави до 0.4%, но част от дейностите в сектора отчетоха съществено подобрене, в т.ч. финансово

Граф. 8: Динамика на средната работна заплата

Източник: НСИ

Граф. 9: Производителност на труда и реални разходи на единица продукция

Източник: НСИ, МФ

² Показателят е изчислен като отношение между БВП по постоянни цени и заетите лица (СНС).

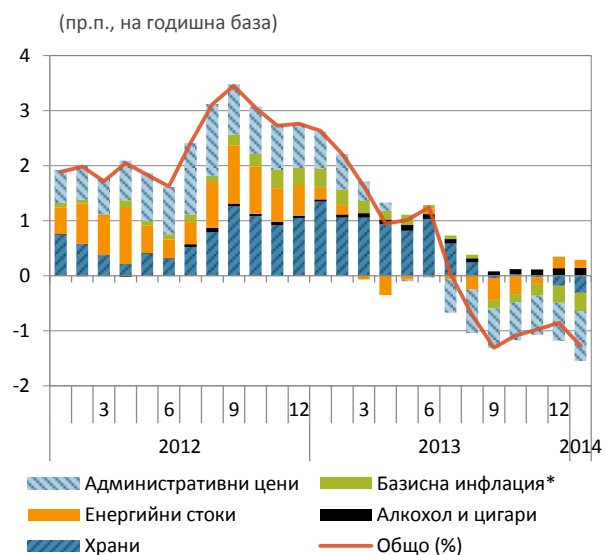
³ Включва индустрия без строителство

посредничество с 6.8%. През разглеждания период компенсациите на един нает се повишиха номинално с 6.6% и изпревариха ръста на производителността на труда, което от своя страна повлия негативно върху развитието на **разходите за труд на единица продукция**⁴. Последните нараснаха с 6.1% в реално изражение, повлияни преди всичко от възходящата динамика на показателя в *селското стопанство, строителството и търговията*.

ДИНАМИКА НА ПОТРЕБИТЕЛСКИТЕ ЦЕНИ

Според предварителните данни, **потребителските цени** през януари се понижиха с 0.2% спрямо предходния месец⁵. Понижението на административно регулираните цени средно с 1.7% спрямо декември допринесе в най-голяма степен (-0.28 пр.п.) за месечното понижение на общия ХИПЦ. Потребителската такса, заплащана на лекари и стоматолози, сключили договор с НЗОК, отчете спад от 23.1% през месеца, след като таксата, заплащана от лицата в пенсионна възраст, бе намалена с почти 2/3 в началото на годината. Освен това, цените на електроенергията бяха понижени средно с 2.8%, а цените на топлоенергията, централното газоснабдяване и лекарствата също регистрираха незначителни понижения. В същото време, сезонът на зимните разпродажби се отрази в поевтиняване на дрехите и обувките, цените на потребителските стоки за дълготрайна употреба също продължиха да спадат. Така цените на неенергийните промишлени стоки се понижиха с 0.7%, а приносът им за понижението на общия индекс се оценява на 0.14 пр.п. Автомобилните горива също отчетоха слабо поевтиняване с 0.5% във връзка с по-ниските цени на суровия петрол на международните пазари. Само цените на хранителните стоки отчетоха ръст с 0.9% спрямо предходния месец,

Граф. 10: ХИПЦ и приноси по основни компоненти

* Услуги и неенергийни нехранителни стоки.

Източник: НСИ, МФ

⁴ Показателят е изчислен като отношение между Компенсациите на наетите на един нает и БВП на един зает (ЧНС).

⁵ Индексът на потребителските цени за януари се обявява по предварителни данни, тъй като е изчислен със статистически тегла от изследването на домакинските бюджети за периода януари-ноември на предходната година. Окончателните данни за индекса за януари ще бъдат обявени с тези за месец февруари.

почти изцяло породен от характерното за този период поскъпване на пресните зеленчуци. Цените на пазарните услуги, както и тези на тютюневите изделия и алкохолните напитки останаха почти без промяна в сравнение с декември 2013 г.

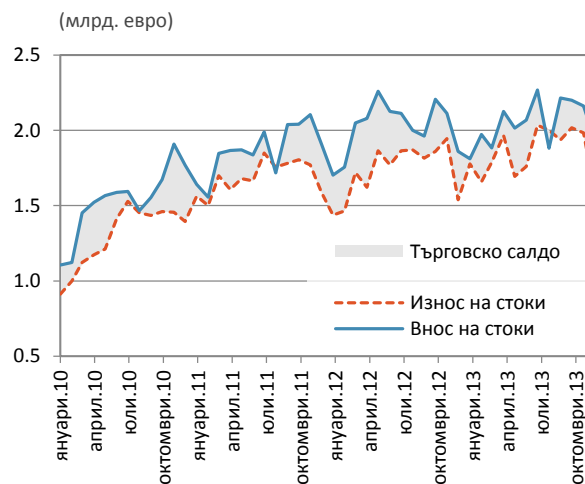
Отрицателната инфлация по месеци на годишна база се задълбочи до 1.3%. Понижението на административните цени до голяма степен доведе до отчетеното задълбочаване на спада на потребителските цени, но ускоряването на дефлацията при храните, както при преработените, така и непреработените, също имаше принос за това.

ВЪНШЕН СЕКТОР

Излишъкът по **текущата сметка** възлезе на 2.1% от БВП (1.3 млрд. евро) през 2013 г. в сравнение с дефицит от 1.3% през предходната година. Положителният баланс бе формиран главно от свиване на търговския дефицит с повече от 30% на годишна база в резултат от силния износ на стоки. Динамиката на износа бе движена основно от търговията в рамките на ЕС, а темпът му на нарастване от 6.9% изпревари ръста на вноса от 1.3%. Въпреки отчетено през годината увеличение в количествата както при износа, така и при вноса, спадът на международните цени се отрази в по-ниски номинални нива. През декември растежът на износа бе 2.8% на годишна база, а този на вноса – 3.9%.

По отношение на *баланса на услугите*, излишъкът за годината се понижи с 11% до 5.2% от БВП, след като салдото по транспортни услуги спадна с 9%, а други услуги се свиха с повече от 80%. Резкият спад във втория компонент на статията бе резултат от по-нисък износ на комуникационни, строително-монтажни и други бизнес услуги. Ограничаването на дивиденди и лихвените плащания към чуждестранни фирми доведоха до свиване на дефицита по *статия доход* до 3.1% от БВП през 2013 г., при 3.6% през 2012 г. Ускореното изплащане на средства

Граф. 11: Динамика на външната търговия

Източник: БНБ

от ЕС подобри положителното салдо по *текущи трансфери* с 12.5% до 5.8% от БВП.

Финансовата сметка отчете излишък за декември в размер на 668 млн. евро, след като правителството привлече външно финансиране чрез частно пласиране на заеми *Schuldschein* на обща стойност 290 млн. евро. Положителната стойност обаче не бе достатъчна да обърне наблюдаваната през годината тенденция и за цялата 2013 г. дефицитът по финансовата сметка достигна 1.5 млрд. евро или 3.7% от БВП при излишък от 2.2 млрд. евро (5.3% от БВП) година по-рано. Изходящите потоци бяха свързани основно с увеличаване на активите на български банки в чужбина под формата на валута и депозити. ПЧИ представляваха основните входящи потоци в размер на 3.1% от БВП, но общите инвестиции в страната останаха под нивото си през 2012 г., като отчетоха понижение от 17%.

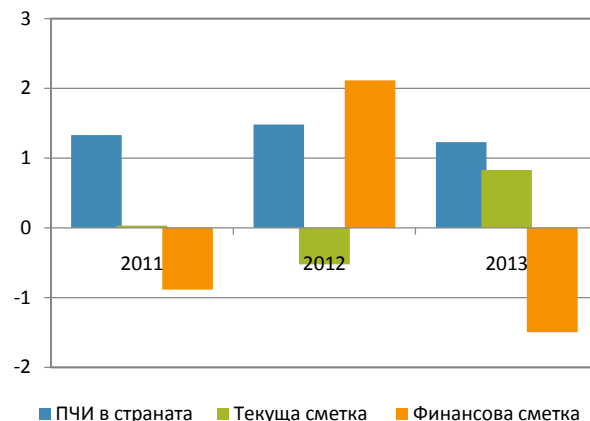
Брутният външен дълг възлезе на 37.1 млрд. евро (93% от БВП) към края на декември, като бе с 1.3 пр.п. по-ниско в сравнение със съответния период на 2012 г. Външната задължнялост на *банковия сектор* следваше низходяща динамика през годината и достигна 14.6% от БВП в края на периода, при 16.2% година по-рано. Дългът на *други сектори* остана почти без промяна на ниво от 30.5% от БВП. *Вътрешнофирменото финансиране* по линия на ПЧИ леко се повиши до 39.8% от БВП при 39.2% през 2012 г. Брутният външен дълг на *държавно управление* се понижи през януари след изплащане на еврооблигациите и се запази около това ниво до края на годината, когато се повиши в резултат на новото външно финансиране. Така към края на декември държавният външен дълг бе 8.1% от БВП.

ФИНАНСОВ СЕКТОР

Международните валутни резерви се понижиха с 2% спрямо предходния месец и в края на февруари достигнаха 13.6 млрд. евро. Това допринесе за запазване

Граф. 12: ПЧИ, текуща и финансова сметка

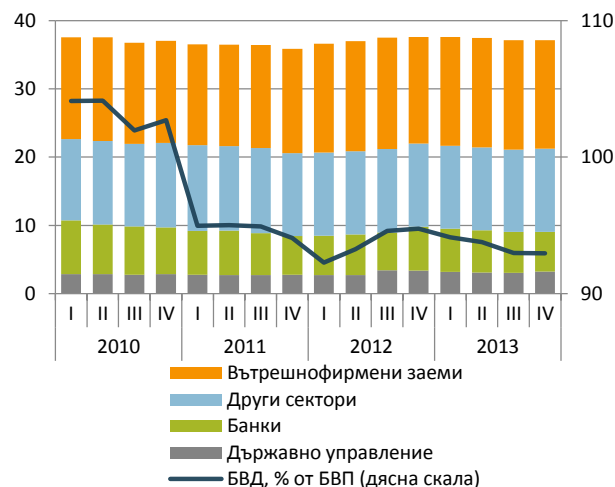
(януари-декември, млрд. евро)

Източник: БНБ

Граф. 13: Брутен външен дълг по институционални сектори

(млрд. евро)

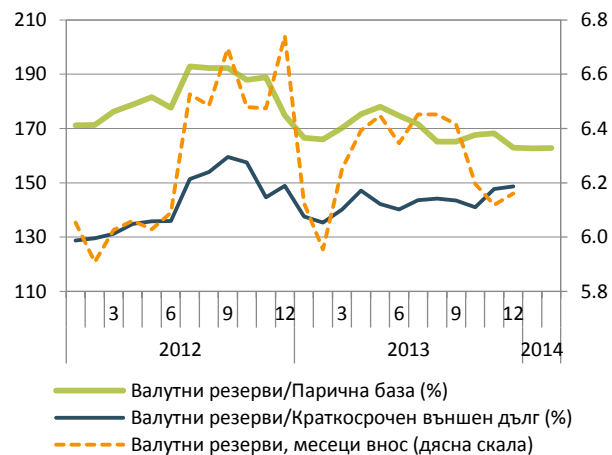
Източник: БНБ

на темпа им на понижение на годишна база на ниво от 2.3% за втори пореден месец. Изменението на резервите бе резултат от свиване с 5.8% спрямо януари на банковите резерви и в по-малка степен от понижението с 5.7% за същия период на депозита на правителството. Покритието на паричната база с валутни резерви се подобри минимално с 10 б.т. в сравнение с края на януари и достигна 162.9%. Към края на декември 2013 г. нивото на резервите бе достатъчно да покрие 6.2 месеца внос или 148.7% от краткосрочния външен дълг.

Растежът на **паричното предлагане** се ускори в началото на 2014 г. и в края на януари достигна 10.1% на годишна база при 8.9% през декември 2013 г. Това се дължеше най-вече на по-бързото нарастване на ликвидния паричен агрегат М1 с 22.4% при 17.5% месец по-рано, като основен принос имаше ускорението в годишния ръст на овърнайт депозитите до 29.8% от 23.8% в края на декември. Депозитите, договорени за ползване след предизвестие, също имаха принос за ускоряване на годишния ръст на МЗ, въпреки че забавиха темпа си на нарастване от 63.6% до 59.1%. Широките пари се увеличиха с 0.6% само през януари в резултат на нарастването с 5.3% на овърнайт депозитите. От друга страна, парите извън ПФИ и депозитите с договорен матуритет се свиха, съответно с 3.8% и 1.7% спрямо предходния месец. Общият размер на депозитите достигна годишен темп на растеж от 10.4% в края на януари след месечно увеличение с 1.3% или 773.4 млн. лв.

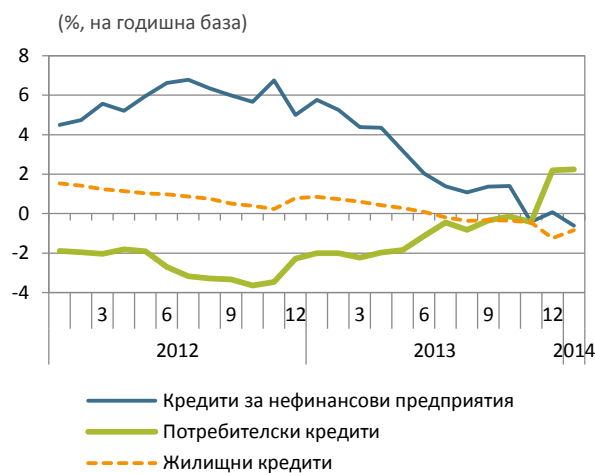
Кредитът за частния сектор се завърна на отрицателна територия през януари, като се понижи с 0.4% на годишна база след отчетеното свиване на кредитите за нефинансови предприятия с 0.6%. Кредитите за домакинства запазиха темпа си на понижение от 0.2% от предходния месец. Потребителските и жилищните кредити се развиха в положителна посока през месеца, като първите се повишиха с 2.2% за втори пореден месец, а вторите ограничиха скоростта си на понижение от 1.2% до 0.8% в края на януари. Въпреки това, другите два

Граф. 14: Ключови отношения за валутния борд

Източник: БНБ, МФ

Граф. 15: Кредит към частния сектор

Източник: БНБ, МФ

компонента на кредитите за домакинства - овърдрафт и други кредити, ускориха понижението си и допринесоха за общата динамика на кредитите за домакинствата. **Лошите и реструктурирани кредити** се свиха с 0.5% на годишна база в края на януари, но делът им в общите кредити за нефинансови предприятия и домакинства се повиши с 8 б.т. до 18.1%.

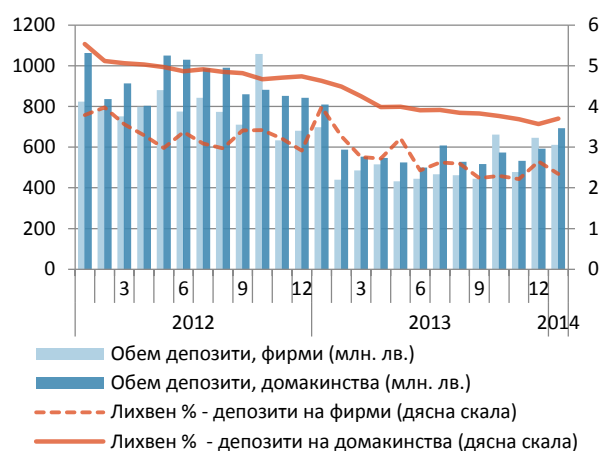
Среднопретегленият лихвен процент по кредити за фирми се повиши през януари с 1.5 пр.п. спрямо предходния месец. В същото време обемът на отпуснатите фирмени кредити бе с 33.9% по-висок от този през съответния месец на 2013 г. Средният процент по потребителски кредити се понижи с 30 б.т., докато цената на жилищните кредити нарасна с 10 б.т. спрямо декември. И при двата типа кредити обаче бяха налице по-ниски месечни обеми нови кредити спрямо година по-рано, съответно с 0.4% и 0.9%. **Среднопретегленият лихвен процент по депозити** в лева нарасна едва с 1 б.т., докато средната възвръщаемост по деноминирания в евро и щатски долари депозити спаднаха съответно с 16 и 30 б.т. Общият размер на новите депозити през януари достигна 2.8 млрд. лв., като бе с 10.3% по-нисък от обема депозити през същия месец на 2012 г.

ФИСКАЛЕН СЕКТОР

Салдото по консолидирания бюджет бе отрицателно в размер на 373.3 млн. лв. на касова основа към края на януари 2014 г., което бе значително по-ниско от регистрирания година по-рано дефицит от 536.5 млн. лв. Както по националния бюджет, така и в частта за европейските средства бе отчетен отрицателен баланс, съответно от 158.1 млн. лв. и 215.1 млн. лв.

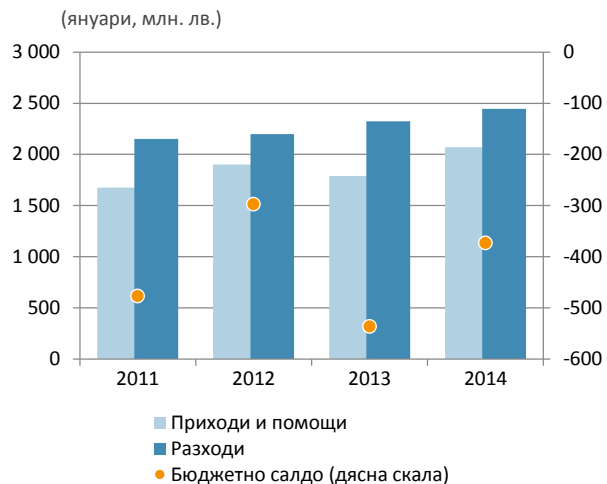
Общата сума на **приходите и помощите** бе с 15.8% по-висока спрямо същия месец на 2013 г., като при данъчните постъпления бе регистрирано нарастване от 19.3% в номинално изражение. Помощите бяха значително над стойността, отчетена година по-рано, докато неданъчните

Граф. 16: Лихвени проценти и обеми на срочни депозити в лева до 1 г.

Източник: БНБ, МФ

Граф. 17: Консолидиран бюджет – национална методология

Източник: МФ

приходи спаднаха с 13.4% на годишна база. Общите постъпления от преки данъци отчетоха ръст от над 50%, но това до голяма степен бе повлияно от законодателните промени през 2013 г. свързани със сроковете за деклариране и внасяне на данъчни задължения. Приходите от косвени данъци също нараснаха с 13.8% на годишна база. От тях, приходите от ДДС се увеличиха с 11%, вследствие на по-високата стойност на нетния ДДС при сделки в страната и ВОП, докато нетният размер на постъпленията от ДДС от внос бе близък до събраното година по-рано. Приходите от акцизи и мита нараснаха съответно с 19.2% и 7.2% на годишна база. От началото на 2013 г. влезе в сила промяна в сроковете за плащане на осигурителните вноски, което доведе до частично изместване във времето на постъпленията с до един месец. Това се отрази на нивото на постъпленията за януари 2013 г. и съответно в по-ниска база за номиналния растеж от 17.9% на приходите от социално и здравноосигурителни вноски в началото на 2014 г.

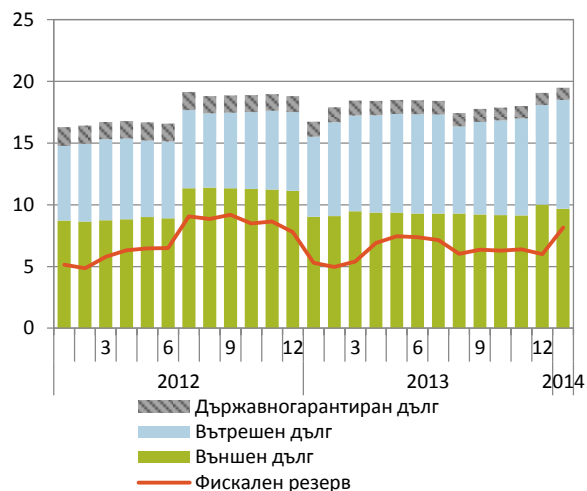
Общите разходи нараснаха с 5.2% спрямо същия месец на предходната година, като най-голям принос имаше увеличението на социалните плащания, следвано от субсидиите и капиталовите разходи. Разходите за лихви спаднаха почти наполовина в сравнение с отчетените през януари 2013 г.

Фискалният резерв бе в размер на 6.6 млрд. лв. към края на януари 2014 г. В съответствие с изискванията на Закона за публичните финанси, обхватът на фискалния резерв бе променен, като в него бяха включени и вземанията от фондовете на Европейския съюз за сертифицирани разходи, аванси и други, които към края на януари бяха в размер на 2.3 млрд. лв.

Държавният дълг към края на януари бе 15.82 млрд. лв., в т.ч. вътрешен дълг - 7.16 млрд. лв., външен дълг – 7.87 млрд. лв. и държавногарантиран дълг – 0.79 млрд. лв.

Граф. 18: Държавен дълг и фискален резерв

(стойност към края на съответния месец)

Източник: МФ

Основни икономически показатели

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2010	2011	2012	2013	Q1'13	Q2'13	Q3'13	Q4'13	08/13	09/13	10/13	11/13	12/13	01/14
— БВП															
БВП ¹	%, на год. база	0.4	1.8	0.6	0.9	0.5	0.5	1.0	1.2						
Потребление	%, на год. база	0.5	1.5	2.9	-1.4	-0.8	-0.9	-1.5	-1.6						
Брутообразуване в основен капитал	%, на год. база	-18.3	-6.5	4.0	-0.3	-2.1	-4.6	-0.4	2.5						
Износ	%, на год. база	14.7	12.3	-0.4	8.9	11.1	4.5	10.7	9.6						
Внос	%, на год. база	2.4	8.8	3.3	5.7	6.8	1.9	7.4	6.9						
Селско стопанство	%, на год. база	-6.2	-1.1	-7.2	3.4	2.0	4.4	3.4	2.1						
Индустрия	%, на год. база	-6.3	5.8	1.6	-0.2	-0.9	-0.2	0.7	1.2						
Услуги	%, на год. база	4.4	0.7	0.0	1.5	1.3	2.4	2.0	1.8						
Корективи	%, на год. база	-0.5	0.2	3.9	-0.4	-0.8	-1.2	-0.6	-1.7						
— Краткосрочна бизнес статистика															
Промислено производство	%, на год. база	2.0	5.8	-0.4	-0.4	1.6	-4.1	-1.2	1.9	-4.1	2.0	3.8	1.9	0.1	
Оборот в промишлеността	%, на год. база	14.1	17.2	2.3	-1.1	2.2	-3.1	-1.2	-2.3	-1.8	-1.1	0.2	-3.7	-3.3	
Оборот в търговията на дребно	%, на год. база	-8.4	0.6	-2.3	2.6	-3.8	1.5	5.5	6.2	5.2	6.7	6.9	6.3	5.3	
Строителна продукция	%, на год. база	-14.9	-12.8	-0.8	-5.5	-1.5	-5.9	-6.9	-7.1	-11.0	-4.4	-7.4	-10.7	-1.7	
Общ бизнес климат	баланс	9.6	14.2	14.3	13.0	13.8	12.9	13.6	11.6	13.7	13.7	11.6	13.3	9.9	14.5
Промисленост	баланс	13.4	22.4	21.3	15.6	20.4	14.3	15.2	12.5	12.7	15.3	10.7	15.0	11.8	17.2
Търговия на дребно	баланс	10.1	17.3	16.4	19.7	17.0	18.1	21.6	22.0	21.9	21.8	23.4	22.8	19.9	21.3
Строителство	баланс	5.1	2.8	0.3	2.0	1.3	5.0	2.7	-1.0	4.3	1.8	2.2	1.9	-7.2	-0.6
Услуги	баланс	5.6	5.9	12.2	12.2	9.9	13.0	13.7	12.2	16.6	14.4	11.1	12.0	13.4	17.1
— Пазар на труда															
Коеф. на икономическа активност (15+)	%	52.0	52.5	53.1	53.9	52.8	53.9	54.8	54.0						
Коеф. на заетост (15+)	%	46.7	46.6	46.6	46.9	45.6	47.0	47.9	47.0						
Заетост (СНС)	%, на год. база	-3.9	-2.2	-2.5	-0.7	-1.7	0.7	-0.1	-0.7						
Безработица (НРС)	%	10.2	11.3	12.3	12.9	13.8	12.9	12.0	13.0						
Безработица (АЗ)	%	9.5	10.1	11.1	11.3	11.9	11.1	10.8	11.5	10.7	10.8	11.2	11.5	11.8	12.2
Номинална работна заплата	%, на год. база	6.4	5.8	6.6	10.5	4.3	3.8	3.5	3.1	2.9	3.1	3.8	3.4	2.2	
Реална работна заплата ²	%, на год. база	3.3	2.4	4.1	10.0	2.1	2.7	4.4	4.1	3.8	4.5	4.9	4.4	3.1	
Производителност на труда (БВП на зает)	%, на год. база	4.5	4.1	3.2	1.3	2.6	-0.8	1.2	2.3						
Реални разходи на единица труд (БВП)	%, на год. база	2.4	-2.2	1.3	6.1	5.3	8.4	7.8	2.4						
— Инфлация															
Индекс на потребителските цени	%, на год. база	2.4	4.2	3.0	0.9	3.6	2.2	-0.6	-1.5	-0.7	-1.6	-1.4	-1.5	-1.6	-2.2
Хармонизиран индекс на потр. цени	%, на год. база	3.0	3.4	2.4	0.4	2.2	1.1	-0.7	-1.0	-0.7	-1.3	-1.1	-1.0	-0.9	-1.3
Цени на производител на вътр. пазар	%, на год. база	7.1	8.6	5.4	-1.3	1.9	-0.7	-2.8	-3.6	-2.9	-3.5	-3.9	-4.0	-2.8	-2.0
— Консолидиран бюджет (с натрупване)															
Приходи и помощи	млн. лв.	23 933	25 378	27 470	28 981	6 158	14 166	21 307	28 981	18 996	21 308	23 751	26 311	28 981	2 071
Общо разходи	млн. лв.	26 755	26 867	27 828	30 430	6 955	14 172	21 668	30 430	19 209	21 668	24 194	26 883	30 430	2 444

		Годишни данни				Тримесечни данни				Месечни данни					
		2010	2011	2012	2013	Q1'13	Q2'13	Q3'13	Q4'13	08/13	09/13	10/13	11/13	12/13	01/14
Вноска в бюджета на ЕС	млн. лв.	670	779	809	934	328	533	747	934	675	747	790	833	934	87
Касов дефицит (-) / излишък (+)	млн. лв.	-2 823	-1 488	-358	-1 448	-799	-7	-360	-1 448	-213	-360	-443	-572	-1 448	-373
	% от БВП	-4.0	-2.0	-0.5	-1.9	-1.0	0.0	-0.5	-1.9	-0.3	-0.5	-0.6	-0.7	-1.9	-0.5
Държавен и държавногарантиран дълг	млн. лв.	11 778	12 826	14 683	14 893	14 408	14 428	13 886	14 893	13 627	13 886	13 968	14 066	14 893	15 821
	% от БВП	16.7	17.0	18.8	19.1	18.4	18.5	17.8	19.1	17.4	17.8	17.9	18.0	19.1	19.5
Фискален резерв ³	млн. лв.	6 012	4 999	6 081	4 681	4 216	5 754	4 965	4 681	4 717	4 965	4 902	4 989	4 681	6 625
	%, на год. база	-21.6	-16.9	21.6	-23.0	-6.9	13.7	-30.8	-23.0	-31.8	-30.8	-26.2	-26.2	-23.0	59.9
— Финансов сектор															
Международни резерви	млн. евро	12 977	13 349	15 552	14 426	14 493	14 590	14 937	14 426	14 875	14 937	14 452	14 289	14 426	13 870
Покритие на паричната база	%	179.8	175.1	174.9	162.9	170.3	174.7	165.1	162.9	165.2	165.1	167.6	168.3	162.9	162.7
Покритие на вноса	месеци	7.3	6.2	6.7	6.2	6.3	6.3	6.4	6.2	6.5	6.4	6.2	6.1	6.2	
Покритие на краткосрочния външен дълг	%	115.3	133.8	146.7	148.7	140.2	140.6	144.0	148.7	144.2	143.5	141.0	147.8	148.7	
Паричен агрегат М1	%, на год. база	0.8	14.4	9.5	17.5	10.7	17.1	16.7	17.5	16.9	16.7	19.2	20.6	17.5	22.4
Паричен агрегат М3	%, на год. база	6.2	12.2	8.4	8.9	8.9	7.7	8.1	8.9	7.7	8.1	9.5	9.6	8.9	10.1
Депозити	%, на год. база	6.6	13.2	8.4	9.4	9.3	7.8	8.3	9.4	7.8	8.3	9.9	9.9	9.4	10.4
Кредит към частния сектор	%, на год. база	1.1	3.3	3.0	0.2	2.3	0.8	0.5	0.2	0.3	0.5	0.7	-0.6	0.2	-0.4
Кредит към нефинансовите предприятия	%, на год. база	2.4	5.7	5.0	0.1	4.4	2.0	1.4	0.1	1.1	1.4	1.4	-0.4	0.1	-0.6
Кредит за домакинствата	%, на год. база	-0.8	-0.4	-1.0	-0.2	-1.3	-0.9	-0.6	-0.2	-0.8	-0.6	-0.6	-0.8	-0.2	-0.2
Лихвен процент (краткосрочни кредити)	%	8.5	7.2	7.6	7.9	7.6	8.5	7.3	8.1	7.2	7.2	8.3	7.0	8.9	9.8
Лихвен процент (срочни депозити)	%	5.4	4.8	4.3	3.5	4.1	3.5	3.4	3.2	3.4	3.2	3.2	3.3	3.3	3.3
Валутен курс BGN/USD	кр. пер.	1.47	1.51	1.48	1.42	1.53	1.50	1.45	1.42	1.48	1.45	1.43	1.44	1.42	1.45
	ср. пер.	1.48	1.41	1.52	1.47	1.48	1.50	1.48	1.44	1.47	1.46	1.43	1.45	1.43	1.44
— Брутен външен дълг															
Брутен външен дълг	% от БВП	102.7	94.1	94.9	93.0	94.1	93.8	93.0	93.0	93.1	93.0	91.8	93.4	93.0	
Краткосрочен външен дълг	% от БВД	30.2	27.8	27.8	26.1	27.5	27.8	28.0	26.1	27.7	28.0	27.9	25.9	26.1	
Вътрешнофирмени заеми	% от БВД	40.4	42.7	41.6	42.8	42.3	42.7	43.2	42.8	43.1	43.2	43.4	43.7	42.8	
— Платежен баланс															
Текуща сметка	млн. евро	-533	39	-521	831	-390	522	1 085	-385	850	31	-67	-37	-282	
Текуща сметка, плъзгаща се база	% от БВП	-1.5	0.1	-1.3	2.1	-0.9	1.3	1.8	2.1	2.4	1.8	2.1	2.0	2.1	
Търговски баланс	млн. евро	-2 764	-2 156	-3 460	-2 336	-444	-786	-391	-715	121	-279	-184	-180	-351	
Търговски баланс, плъзгаща се база	% от БВП	-7.7	-5.6	-8.7	-5.8	-7.5	-6.5	-6.2	-5.8	-5.8	-6.2	-5.7	-5.8	-5.8	
Износ, f.o.b.	млн. евро	15 561	20 264	20 770	22 200	5 223	5 424	5 972	5 581	2 001	1 936	2 017	1 982	1 582	
	%, на год. база	33.0	30.2	2.5	6.9	13.0	3.2	7.6	4.5	7.0	6.7	8.4	2.0	2.8	
Внос, f.o.b.	млн. евро	18 325	22 420	24 230	24 535	-5 666	-6 210	-6 363	-6 296	-1 881	-2 215	-2 201	-2 162	-1 933	
	%, на год. база	15.4	22.3	8.1	1.3	2.9	-4.0	4.7	1.9	-6.0	12.9	-0.3	2.4	3.9	
Капиталова сметка	млн. евро	291	497	541	2 634	-9	87	168	299	72	57	52	92	26	
Финансова сметка	млн. евро	-673	-968	2 117	25 367	-735	-199	-397	-163	-481	-7	-751	-81	668	
Нетни преки чуждестранни инвестиции	млн. евро	977	1 199	1 209	22 064	466	225	383	42	113	23	-120	312	-150	
Нетни портфейлни инвестиции	млн. евро	-635	-357	-898	-3 374	-577	-206	-126	775	53	-57	-64	942	-99	
Други нетни инвестиции	млн. евро	-990	-1 744	1 840	1 522	-615	-128	-643	-1 593	-647	29	-562	-1 331	918	
Промяна в междунар. резерви на БНБ	млн. евро	384	-159	-2 161	-1 380	1 045	-527	-269	332	129	-148	463	85	-197	

Забележка:

1. По цени от 2005 г., сезонно изгладени данни с корекция за разликите в броя на работните дни.
2. Дефлирани с ХИПЦ.
3. Промяна в обхвата на фискалния резерв в началото на 2014 г.